

Goede Vrijdag 2022
De Stilte doorbroken

R.K. Parochie O.L.V. van Lourdes

Opening

Vandaag en morgen wordt, op grond van de aloude traditie van de kerk, de eucharistie in het geheel niet gevierd. Niets mag zich op het altaar bevinden: geen kruis, geen kandelaars, geen dwalen. Bekleed met rode gewaden gaan de voorgangers in stilte languit voor het altaar op de grond liggen.

Allen bidden nu enige ogenblikken in stilte.

Gebed

V: Gedenk, Heer, wat Gij gedaan hebt
in uw barmhartigheid.
Blijf uw zegen en bescherming verlenen
aan uw dienaren voor wie Christus,
uw Zoon, met zijn bloed het paasfeest heeft ingewijd.
Bidden wij samen:

Al: God, Vader van ons allen,
macht en majesteit zijn u vreemd.
In Jezus werd dat duidelijk:
de minste werd Hij, geslagen en vernederd.
Wij bidden U:
Dat wij Hem gedenken
door zijn weg te durven gaan;
dat wij zo bouwen aan uw Rijk,
waar boze macht gebroken wordt,
honger gestild en kwaad wordt vergeven.
Amen.

Dienst van het woord

Inleiding op het lijdensverhaal

L1 Zeven woorden spreekt Jezus
bij zijn lijden en sterven.

Met zeven woorden is alles samen te vatten,
is alles rond.

L2 En toch lezen wij het hele lijdensverhaal.
Zijn verhaal, ons verhaal!

L1 Het verhaal dat iedere dag, ieder moment
en overal op deze wereld gebeurt!

L2 Gruwelijk, mensonterend!
Een eeuwenoud beeld en ook een verschrikkelijk
en angstwekkend actueel beeld wordt op ons netvlies
gebrand.

“Hier is Hij, de mens”

Muziek (*in ca 20 beelden wordt de mens getoond*)

(*He was despised*)

V: Hij, jij, wij en ik zijn “de mens”.
Wanneer leren we het? En worden we echt
menslievend?!

En toch, die trouw,
jezelf voor een ander willen en durven geven
dat is de hoop die gloort.

De hoop die gloort tot voorbij de dood
laat al een glimp zien van het licht dat zal stralen!

Muziek (*Pathetique*)

Lijdensverhaal volgens Johannes 18, 19

V= Verteller, L= lektor C= Christus, A = allen.

In de hof van Olijven - Het verraad

V In die tijd ging Jezus met zijn leerlingen naar buiten, naar de overkant van de beek Kedron. Daar was een boomgaard die Hij met zijn leerlingen binnenging. Maar ook Judas die hem zou overleveren kende deze plaats omdat Jezus er dikwijls met zijn leerlingen was samengekomen.

Zo kwam Judas daarheen met de afdeling soldaten en met dienaars van de hoge priesters en Farizeeën, voorzien van lantaarns, fakkels en wapens. Jezus, die alles wist wat over Hem ging komen, trad naar voren en zie tot hen:

C "Wie zoekt gij?"

V Zij antwoordden hem:

L "Jezus de Nazoreeër."

V Jezus zei hun :

C "Dat ben ik."

V Ook Judas, zijn verrader, bevond zich bij hen.

Nauwelijks had Jezus hun gezegd:

Dat ben Ik of zij weken achteruit en vielen op de grond. Nog eens vroeg hij hun :

C "Wie zoekt gij ? "

V Zij zeiden :

L "Jezus de Nazoreeër."

V Jezus antwoordde:

C "Ik heb u gezegd dat Ik het ben. Als gij Mij zoekt, laat deze mensen dan gaan. "

V Vervuld moest worden wat Hij gezegd had:

- L Niemand van hen die Gij Mij gegeven hebt liet Ik verloren gaan.
- V Maar Simon Petrus had een zwaard bij zich. Hij trok het en verwondde daarmee de knecht van de hogepriester door hem het rechter oor af te slaan. De naam van die knecht was Malchus. Jezus echter sprak tot Petrus :
- C "Steek dat zwaard in de schede; zou Ik de beker niet drinken die mijn Vader Mij gegeven heeft ?"

Jezus voor Annas ; door Petrus verloochend

- V De afdeling met de bevelhebber en de dienaars van de Joden grepen toen Jezus vast, boeiden Hem en brachten Hem eerst naar Annas. Deze was namelijk de schoonvader van Kájafas die dat jaar de hogepriester was, dezelfde Kájafas die aan de Joden de raad had gegeven: Het is beter dat er één mens sterft voor het volk. Simon Petrus en nog een andere leerling volgden Jezus. Die leerling nu was een bekende van de hogepriester en zo ging hij tegelijk met Jezus het paleis van de hogepriester binnen, terwijl Petrus buiten de poort bleef staan. Die andere leerling, de bekende van de hoge priester, kwam naar buiten, sprak met de portierster en bracht Petrus naar binnen. Het meisje dat aan de poort stond vroeg Petrus:
- L "Ben je ook niet een van de leerlingen van die man?"
- V Hij zei :
- L "Welnee."
- V Omdat het koud was hadden de knechten en dienaars een houtskoolvuur aangelegd en stonden zich op te warmen.
- Ook Petrus stond bij hen warmde zich.

De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en zijn leer. Jezus antwoordde hem:

- C "Ik heb openlijk tot de wereld gesproken. Ik heb altijd onderricht gegeven in een synagoge of in de tempel waar alle joden bijeenkomen en er is niets wat ik in het geheim heb gesproken. Waarom ondervraagt gij Mij? Ondervraag de mensen die gehoord hebben wat ik heb verkondigd. Die weten goed wat Ik heb gezegd."
- V Op dit woord gaf een van de dienaars die naast Hem stond Jezus een klap in het gezicht en voegde Hem toe:
- L "Antwoordt Gij zo de hogepriester?"
- V Jezus antwoordde hem:
- C "Indien Ik iets verkeerd gezegd heb verklaar dan wat er verkeerd in was; maar indien het goed was waarom slaat gij Mij?"
- V Daarop zond Annas hem geboeid naar de hogepriester Kájafas.

Simon Petrus stond zich op te warmen toen iemand hem vroeg:

- L "Ben jij ook niet een van zijn leerlingen?"
- V Hij ontkende het en zei:
- L "Welnee."
- V Maar een van de knechten van de hogepriester, een bloedverwant van de man wie Petrus het oor had afgeslagen, zei:
- L "Heb ik je niet in de boomgaard bij Hem gezien?"
- V Petrus ontkende het opnieuw en meteen begon er een haan te kraaien.

Muziek *(we horen de haan en de spanning)*

Jezus voor Pilatus

V Toen brachten zij Jezus van het huis van Kájafas naar het pretorium. Het was vroeg in de morgen. Zelf gingen zij het pretorium niet binnen want ze moesten het paasmaal kunnen eten en mochten zich daarom niet verontreinigen.

Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg hun:

L "Welke beschuldiging brengt gij tegen deze man in?"

V Zij gaven hem ten antwoord:

A "Als dit geen misdadiger was zouden wij Hem niet aan u hebben overgeleverd."

V Daarop zei Pilatus:

L "Neemt Hem dan zelf en vonnist Hem volgens uw Wet!"

V De Joden antwoordden hem:

A "Wij missen het recht om iemand ter dood te brengen."

V Zo zou Jezus' woord in vervulling gaan waarmee hij had aangeduid welke dood Hij zou sterven.

Nu ging Pilatus het pretorium binnen,
riep Jezus bij zich en zei tot hem:

L "Zijt Gij de koning der Joden?"

V Jezus antwoordde hem:

C "Zegt gij dit uit uzelf of hebben de anderen u over Mij gesproken?"

V Pilatus gaf ten antwoord:

L "Ben ik soms een jood?"

Uw eigen volk en de hogepriesters hebben u aan mij overgeleverd. Wat hebt Gij gedaan?"

V Jezus antwoordde:

C "Mijn koningschap is niet van deze wereld. Zou mijn koningschap van deze wereld zijn dan zouden mijn dienaars er wel voor gestreden hebben dat Ik niet aan

de Joden werd uitgeleverd. Mijn koningschap is evenwel niet van hier."

V Pilatus hernam:

L "Gij zijt dus toch koning?"

V Jezus antwoordde:

C "Ja, koning ben Ik. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in wereld gekomen om getuigenis af te leggen van de waarheid.

Alwie uit de waarheid is luistert naar mijn stem."

V Pilatus zei tot hem:

L "Wat is de waarheid?"

V Na die woorden ging hij weer naar buiten tot de Joden en zei:

L "Ik vind hoegenaamd geen schuld in Hem.

Maar er bestaat onder u de gewoonte dat ik met Pasen iemand vrijlaat. Wilt gij dat ik de koning der Joden vrijlaat?"

V Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen:

A "Neen, Die niet maar Barabbas!"

V Barabbas was een rover.

Geseling en bespottig

V Toen liet Pilatus Jezus geselen.

De soldaten vlochten een kroon van doorntakken, zetten Hem die op het hoofd en wierpen Hem een purperen mantel om. Ze traden op Hem toe en zeiden:

A "Gegroet, koning der Joden!"

V En zij sloegen Hem in het gezicht.

V Pilatus ging weer naar buiten en zei tot hen:

L "Ziehier, ik breng Hem naar buiten om u te doen weten dat ik volstrekt geen schuld in hem vind."

V Jezus kwam dus naar buiten terwijl Hij nog de doornen-

kroon en de purperen mantel droeg. Pilatus zei tot hen:

L "Ziehier de mens."

Muziek (*O haupt voll Blut und Wunden*)

V Maar toen de hogepriesters en hun dienaars Hem zagen schreeuwden ze:

A "Kruisigen, kruisigen!"

V Pilatus zei hun:

L "Neemt gij Hem dan en kruisigt Hem want ik vind geen schuld in hem."

V De Joden antwoordden hem:

A "Wij hebben een Wet en volgens die Wet moet Hij sterven omdat Hij zich voor Gods Zoon heeft uitgegeven."

V Toen Pilatus dit hoorde werd hij nog meer bevreesd. Hij ging het pretorium weer binnen en sprak tot Jezus:

L "Waar zijt Gij vandaan?"

V Jezus gaf hem echter geen antwoord. Daarom zei Pilatus:

L "Gij spreekt niet tegen mij? Weet Ge dan niet dat ik de macht heb om vrij te spreken maar ook de macht heb om U te kruisigen?"

V Jezus antwoordde:

C "Ge zoudt volstrekt geen macht over Mij hebben als u die niet van boven gegeven was. Daarom is de zonde van hem die Mij aan u heeft overgeleverd groter."

V Van dit ogenblik af wilde Pilatus ertoe overgaan Hem vrij te laten. Maar de Joden schreeuwden:

A "Als ge die man vrijlaat zijt ge geen vriend van de keizer. Wie zich voor koning uitgeeft komt in verzet tegen de keizer."

V Toen Pilatus hen dit hoorde roepen liet hij Jezus naar

buiten brengen en ging op de rechterstoel zitten, op de plaats die Litóstrotos heet, in het Hebreeuws Gabbata.

Het was de voorbereidingsdag voor Pasen, ongeveer het zesde uur.

Hij zei tot de Joden:

L "Hier is uw koning."

V Maar zij schreeuwden:

A "Weg, weg met Hem! Kruisig Hem!"

V Pilatus vroeg:

L "Zal ik dan uw koning kruisigen?"

V De hogepriesters antwoordden:

A "Wij hebben geen andere koning dan de keizer!"

V Toen leverde hij Hem aan hen uit om de kruisdood te onder gaan, en zij namen hem over.

Muziek (Cross of Jesus)

Kruisiging

V Zelf zijn kruis dragend trok Jezus de stad uit naar wat de Schedelplaats heet, in het Hebreeuws Golgota. Daar sloegen zij hem aan het kruis, en met Hem nog twee anderen, aan elke kant een en Jezus in het midden.

V Pilatus had ook een opschrift laten maken en op het kruis doen aanbrengen. Het luidde:

L Jezus de Nazoreeër, de koning van de Joden.

V Vele Joden lazen dit opschrift

want de plaats waar Jezus gekruisigd werd lag dicht bij de stad. Het

stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks.

De hogepriesters van de Joden nu zeiden tot Pilatus:

- A "Ge moest er niet op zetten: 'de koning van de Joden' maar: 'Hij heeft gezegd: Ik ben de koning van de Joden.
- V Pilatus antwoordde:
- L "Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven."
- V Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden namen ze zijn kleren en deelden ze in vieren, voor iedere soldaat een deel.
- Ze namen ook de lijfrok die echter zonder naad was, aan één stuk geweven van bovenaf. Daarom zeiden ze tot elkaar:
- A "Laten we die niet scheuren maar er om loten wie hem krijgt."
- V Aldus moest de schrift vervuld worden:
- L Zij verdeelden mijn kleren onder elkaars en dobbelden om mijn gewaad.
- V Terwijl de soldaten hiermee bezig waren stonden bij Jezus' kruis zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar de leerling die Hij liefhad zei Hij tot zijn moeder:
- C "Vrouw, zie daar uw zoon."
- V Vervolgens zie Hij tot de leerling:
- C "Zie daar uw moeder."
- V En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis.

Jezus sterft aan het kruis

- V Hierna, wetend dat nu alles was volbracht, zei Jezus, opdat de Schrift vervuld zou worden:
- C Ik heb dorst."

- V Er stond daar een kruik vol zure wijn. Ze doopten er een spons in, staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond.
Toen Jezus van de zure wijn genomen had zei Hij:
- C "Het is volbracht."
- V Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Hier knielen allen enige ogenblikken.

Muziek (Air van Bach)

- V Aangezien het voorbereidingsdag was en de Joden niet wilden dat de lichamen op sabbat aan het kruis bleven - het was bovendien een grote sabbat - vroegen zij aan Pilatus verlof de benen van de gekruisigden te breken en hen weg te nemen.
Daarom kwamen de soldaten sloegen zowel bij de ene als bij de andere die met Hem was gekruisigd de benen stuk. Toen zij echter bij Jezus kwamen en zagen dat Hij reeds dood was sloegen zij Hem de benen niet stuk, maar een van de soldaten doorstak zijn zijde met een lans; terstond kwam er bloed en water uit.
Die het gezien heeft getuigt hiervan; zijn getuigenis is waar en hij weet dat hij de waarheid zegt, opdat ook gij zoudt geloven. Dit is gebeurd opdat de Schrift zou vervuld worden:
- L Van zijn gebeente zal niets worden verbrijzeld,
V terwijl nog een ander Schriftwoord zegt:
L Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken.

De begrafenis van Jezus

- V Jozef van Arimatéa, die een leerling was van Jezus maar in het geheim uit vrees voor de Joden, vroeg daarna aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen. Toen

Pilatus dit had toegestaan ging hij dus heen en nam het lichaam weg. Nikodémus, die Hem vroeger 's nachts bezocht had, kwam ook en bracht een mengsel van mirre en aloë mee, ongeveer honderd pond. Zij namen het lichaam van Jezus en wikkelden het met de welriekende kruiden in zwachtels, zoals bij een Joodse begrafenis gebruikelijk is. Op de plaats waar Hij gekruisigd werd lag een tuin en in die tuin een nieuw graf waarin nog nooit iemand was neergelegd. Vanwege de voorbereidingsdag van de Joden en omdat het graf dichtbij was legden zij Jezus daarin neer.

(Moment voor eigen bezinning)

Muziek (Pie Jesu)

Gebed

Al: Heer God, Gij die ondoorgrondelijk zijt,
Gij gaat met mensen wegen die wij niet kennen.
Gij nodigt uit tot leven,
Gij zijt kracht in de verdrukking.
Schenk ons moed om in ons leven uw weg te volgen
zoals Hij die vrijwillig zijn kruis op zich nam,
Jezus Christus, onze Heer. Amen.

De zeven laatste woorden

(Bij het noemen van de zeven woorden aan het kruis wordt telkens een kaars aangestoken aan de 7-armige kandelaar.)

Korte inleiding

Pr: Wij willen nu stil staan bij de zeven laatste woorden van Jezus. Ze laten ons de weg zien vanuit Gods standpunt, bij het volgen van Jezus' weg, vanuit ons gezichtspunt. Heel bijzonder is dat Jezus' gezichtspunt

ook vanuit menselijk perspectief is:

Hij is op onze plaats gaan staan.

Steeds is Hij met mensen begaan. Hij leefde een leven met de mensen, in blijdschap en verdriet, maar in helende overgave tot de dood toe.

Dat vieren wij in de aanbidding van het kruis.

**Pr MIJN GOD, MIJN GOD,
WAAROM HEBT U MIJ IN DE STEEK GELATEN?**

L1 Mijn God, waarom verlaat Gij mij?

Waarom hoort Gij mijn smeken niet?

Te dag en nacht klinkt mijn geschrei,

maar Gij, mijn God, mijn God, Gij luistert niet.

Mensen staan alleen in hun bittere nood. Troosteloos is soms de eenzaamheid, verscheurd het hart door

ruzie, scheiding, twist, verward door zoveel plotse en onbegrijpbare dingen. Soms twijfelt een mens ook aan zichzelf, en aan alle dingen. Maar Jezus heeft één huis maar hij zich thuis weet, ook al hoort hij door al zijn emoties heen zijn vader niet, en ziet hij hem niet klaar staan met open handen. Maar hij roept hem, troosteloos, en klampt zich aan hem vast.

Al: Heer, maak onze last licht,

maar als het lijden zwaar op ons weegt,
ontvang ons dan in Uw barmhartigheid.

**Pr VADER, VERGEEF HET HUN,
WANT ZIJ WETEN NIET WAT ZE DOEN!**

L2 Jezus bidt. Hij bidt niet voor zichzelf. Hij bidt voor zijn medemens in nood, in verwarring, in wanhoop.

Ondanks zijn eigen pijn opent hij zijn hart voor andere. Hij vraagt vergeving.

Hij vraagt dat God zijn hart zou openen voor hen, want hij weet dat God liefheeft, ja zelfs Liefde is. Zelf heeft hij ooit gezegd: "Heb je vijanden lief, wees goed voor wie je haten, zegen hen die je vervloeken, en bid voor degenen die je smaadt toebrengen."

Vandaag doet hij het. Dat kan alleen iemand die heel bewust oneindig kan vergeven.

Al: Heer, maak onze last licht, maar als wij door het lijden niet tot vergeving komen, als wij verstopptje spelen omwille van het aanzien en daardoor mensen pijn doen, vergeef ons dan in Uw barmhartigheid.

**Pr IK BELOOF JE, VANDAAG NOG
ZUL JE BIJ MIJ ZIJN IN HET PARADIJS!**

L1 Met het sterke geloof van Jezus in een leven na de dood omarmt Hij nu ook de zondaar die zijn fouten beseft. Hij geeft hem niet alleen vergeving maar geeft hem hoop in wat komen gaat. Geen enkel leven is zinvol. De dood van het lichaam is pijnlijk en wreed voor de stervende en voor de nabestaanden, maar toch is het slechts een tussenstap. God blijft immers God, ook na de dood, na de misstap. Altijd blijft er een nieuwe horizon.

Al: Heer, maak onze last licht, opdat wij kunnen blijven geloven in de toekomst, en anderen toekomst kunnen schenken. Ontvang ons tenslotte in Uw levende barmhartigheid.

Pr: VADER, IN UW HANDEN BEVEEL IK MIJN GEEST!

L2 Een avondgebed voor het leven, en het rustig en vol overgave uit handen geven. Geen paniek en angst meer, maar vertrouwwol het leven in Gods handen

leggen. Dat doet Jezus. God is niet ver, maar nabij. Als mensen zich gekwetst voelen, eenzaam zijn, als het leven zwaar wordt, als mensen slachtoffer worden van geweld en willekeur, dan kunnen wij vertrouwen op God. Misschien slagen zij dan ook weer het vertrouwen in de medemensen te herwinnen.

Allen: Heer, maak onze last licht
maar als wij ten einde raad zijn,
of als de dood ons voor ogen staat,
geef ons dan vertrouwen in Uw barmhartigheid.

Pr IK HEB DORST

L1 "Zoals een hert verlangt naar stromend water,
zo heb ik Heer mijn hoop op U gesteld." Jezus kent
een langzame dood, eerst geschandaliseerd, dan tot
bloedens toe geslagen en verwond, doornentakken en
spijkers dringen door zijn lichaam. Uitputting wacht
Hem op het kruis. Het lichaam schreeuwt om drank.
Miljoenen mensen op deze aarde schreeuwen ook
om gehoord te worden. Sommigen wonen vlakbij,
anderen veraf. Onrecht snijdt hen af van bevrijding,
van een menswaardig leven en van een
menswaardig sterven.

Allen: Heer, maak onze last licht,
maar schenk ons nog op deze wereld rondom ons
vrede, vreugde en geluk voor mensen zonder
onderscheid.
Schenk Uw schepping Uw barmhartigheid.

**Pr VROUW, DAAR IS NU JE ZOON ...
DAAR IS JE MOEDER**

L2 Als mensen elkaar nabij zijn wordt elk verdriet

draaglijker, elk lijden wat milder. Zelfs zonder iets te zeggen kunnen mensen elkaar tot grote troost zijn. Na het leven blijft er geen bezit meer.

Jezus beseft dit tenvolle. Maar mensen die leven hebben één waardevol geschenk: elkaar. Zo maakt hij hen, zijn moeder en zijn beste vriend, duidelijk wat hen rest, en wat ze altijd hadden: elkaar. In liefde tussen mensen blijft God aanwezig. Hij is geen God van bezit, maar van mensen die van elkaar trachten te houden.

Allen: Heer, maak onze last licht,
maar als wij alleen komen te staan
steun ons dan door de mensen in onze nabijheid,
en omarm ons met Uw barmhartigheid.

Pr HET IS VOLBRACHT

Pr Alles is volbracht, dertig jaren verborgen leven, drie jaren openbaar leven, drie dagen lijden, drie uren doodstrijd, drieëndertig jaren mens tussen de mensen. In alles heeft Hij de Vader verheerlijkt. Het cijfer drie zegt dat de cirkel rond is, alles opgebrand, alles voltooid, tevreden lijkt Jezus met zijn leven dat voorbij is. Ook mensen zeggen wel eens "Ik ben tevreden met mijn leven tot nu toe. Ik zou hetzelfde doen."

Het is goed als mensen beseffen dat hun leven, ook al liep alles niet naar wens, toch de moeite waard is geweest. Dat brengt rust en sereniteit.

Allen: Heer, maak onze last licht,
maar verleen ons tevredenheid met het leven
door het besef dat het leven ons geschonken werd,
en dat wij mochten werken onder Uw barmhartigheid.

*enige momenten van bezinning gevolgd door
Muziek (Dear Father)*

Kruishulde

*Het kruis wordt gehaald en in stilte door de kerk gedragen.
Driemaal wordt herhaald:*

V.: Zie het hout van het Kruis,
waaraan de verlosser van de wereld hing.
Al.: Komt, laten wij aanbidden.

*Het kruis wordt voor het altaar geplaatst.
De kaarsen worden aangestoken.*

*Aan het kruis hebben ze
Jezus onze Messias gemarteld en gedood.
Zie het hout waaraan men Gods geliefde Zoon
tot zwijgen heeft willen brengen.
Komt, laten wij Hem onze eer betuigen
en hem eerbiedig gedenken.
Knielen wij voor het kruis van Jezus Christus.
Een houten kruis met nagels doorboord,
is teken van lijden en pijn.
Een houten kruis met bloemen getooid,
is teken van hoop en bevrijding.
Dit kruis eren, is de nagels uittrekken
en het met bloemen tooien
zodat het ten volle een getuigenis
van hoop en toekomst mag zijn.*

*Iedereen wordt uitgenodigd om naar voren te komen en het
kruis hulde te brengen.*

*Ondertussen is er
Muziek (You raise me up, Be)*

(Na de kruisverering wordt het heilig Brood naar het altaar gebracht en bidden wij samen)

Onze Vader

Pr: Niet alleen gaf Jezus zijn leven voor ons, maar Hij gaf ons ook het gebed waarmee wij tot U, God onze Vader, kunnen spreken:

Al: Onze Vader, die in de hemel zijt, uw naam worde geheiligd, uw rijk kome, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel. Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren, en breng ons niet in beproeving, maar verlos ons van het kwade.

Pr: Verlos ons, Heer, van alle kwaad, geef genadig vrede in onze dagen, dat wij, gesteund door uw barmhartigheid, altijd vrij mogen zijn van zonde, en beveiligd tegen alle angst en onrust, terwijl wij uitzien naar de zalige vervulling van onze hoop, de komst van onze Verlosser Jezus Christus.

Al: Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.

Communie

Pr.: Zalig zij die genodigd zijn aan de maaltijd van de Heer. Zie het Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld.

Al.: Heer, ik ben niet waardig dat Gij tot mij komt, maar spréék en ik zal gezond worden.

(Iedereen wordt uitgenodigd om naar voren te komen om het heilig Brood te ontvangen.)

Muziek (*God so loved the world*)

Gebed na de communie

Laten wij nu weggaan en voortaan weigeren ons neer te leggen bij het kwade in de wereld,
weigeren te geloven dat wij machteloos zijn,
weigeren onze handen in onschuld te wassen en ons geweten te sussen.

Laten we blijven geloven in de droom van God,
in de solidariteit en in de kracht van vele,
kleine mensen samen.

Dan zal het leven dat wij onophoudelijk zoeken,
geboren worden.

Dan zal een roos bloeien in de woestijn.

Dan wordt het Pasen na deze Goede Vrijdag.

Gebed voor het volk

V Heer wij bidden U,
laat overvloedige zegen neerdalen over uw volk
dat in de hoop van zijn verrijzenis
de dood van uw Zoon heeft herdacht.
Schenk vergeving en bied troost,
laat het geloof groeien
en de verlossing voor altijd bevestigd worden.
Door Christus onze Heer.

A: Amen.

*De lichten worden gedoofd.
Na enige momenten van
persoonlijke overwegingen
verlaat iedereen in stilte de kerk.*

